

Täysistunto

Keskiviikko 25.5.2016 klo 14.00—14.36

8. Hallituksen esitys eduskunnalle lentoliikenteestä Gambian kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Hallituksen esitys HE 82/2016 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Maria Lohela: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Keskustelu

14.03 **Antti Lindtman sd:** Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys eduskunnalle lentoliikenteestä Gambian kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta on tietysti tärkeä ja kannatettava, koska me olemme etenkin Euroopasta katsoen saari, (Hälinää — Puhemies koputtaa) pieni pohjoinen ja kylmä maa, mutta kuitenkin pieni vientivetoinen maa, ja sen takia lentoliikenne ja lentoyhteydet maailmalle ovat meille erittäin tärkeitä.

Tässähän käytiin hetki sitten keskustelua valtion omistajapolitiikasta, ja onkin erinomaisen hyvä, että hallitus pitäytyi Finnairissa siinä enemmistöomistuksessa, joka on ollut pitkä perinne. Se on erittäin tärkeää suomalaisille yrityksille. Samaan aikaan julkisuudessa on käyty kuitenkin keskustelua myös koko maan lentoasemaverkoston kehittämisestä, ja on ollut kysymys, pidetäänkö koko maan lentoverkostosta kiinni. En ole huomannut, että vastaava ministeri tai hallituspuolueet olisivat näitä Finavian toimitusjohtajan kommentteja kommentoineet ja esittäneet näkemyksiä, niin että tässä kohtaa olisikin hyvä kuulla hallituspuolueiden edustajien mielipiteitä, tullaanko jatkossakin pitämään kiinni siitä, että yhteydet maailmalle turvataan kaikkialta Suomesta. Se on erittäin tärkeää meidän vientiteollisuutemme kannalta.

14.04 **Kaj Turunen ps:** Arvoisa puhemies! (Hälinää — Puhemies koputtaa) Lentoyhteydet Suomesta kansainväliselle kentälle, niin Gambiaan kuin moniin muihinkin maihin, ovat tärkeitä, ja tämän vuoksi näitä sopimuksia on hyvä tehdä.

Lentoyhteydet myöskin kotimaassa ovat tärkeitä, ja kun tässä nyt edustaja Lindtman otti esille nämä Finavian johtajan lausunnot, niin ainakin minä olen tulkinnut ne sillä tavalla, että Finavia yhtiönä rakentaa tai on halukas rakentamaan toimintansa pelkästään liiketaloudelliselle pohjalle. Mutta tämän vuoksi onkin äärimmäisen tärkeää, että Finaviassa on vahva valtion omistajaohjaus, ja tämän vuoksi pidän tärkeänä sitä, että Finavia valtionyhtiönä toimii niin liiketalouden periaatteen vuoksi tai pohjalta mutta myös turvatakseen kotimaassa myös maakuntien lentokentät, myös ne kentät, jotka eivät välttämättä ole talou-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2016 vp

dellisesti kannattavia — mutta kokonaisuutena tarkastellen Finavian toiminta voi olla kuitenkin hyvinkin kannattavaa.

14.06 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Minusta oli tämä edustaja Lindtmanin esille nostama kysymys maan lentokenttien ja lentoyhteysklien turvaamisesta erittäin tärkeä tänä päivänä. Ja mielestäni oli hyvin tärkeää nyt, että edustaja Turunen käytti tästä puheenvuoron hallituspuolueen edustajana ja myös talousvaliokunnan puheenjohtajana, ja tietenkin toivon, että koko hallitus voisi ottaa kopin tästä, koska viime aikoinahan me olemme valitettavan usein joutuneet täällä puhumaan siitä, mikä on tämä nykyinen aluepolitiikka: sitä ollaan viemässä väärään suuntaan, ja kovasti eri sektoreilla näkyy keskittämistä. Siksi pidän tärkeänä tätä äskeistä puheenvuoroa, ja toivoisin myös muilta hallituspuolueilta kannanottoja ja näkemyksiä. Tähän jää ehkä vähän sellaista lupaustakin siitä, että näin tullaan toimimaan, että lentoyhteydet turvataan eri puolilla maata, ja toivoisin myös hallituksen tähän rivakasti puuttuvan ja myös kaiken kaikkiaan kantaa ottavan, koska onhan se, puhemies, niin, että meillä täytyy olla elinvoimaiset maakunnat, (Puhemies koputtaa) ja tämä keskittämisvimma, mikä nyt näkyy, (Puhemies koputtaa) on ollut hyvin huolestuttava.

14.07 **Mikko Kärnä kesk** (vastauspuheenvuoro): Koko maan kattavasta lentoasemaverkostosta on tärkeä pitää huolta, ja mitä tulee näihin Finavian toimitusjohtajan lausuntoihin, niin itse koen, että ne ovat olleet hyvin pitkälti yksityisajattelua. Meillä on maassa voimassa oleva lentoliikennestrategia, jonka osalta toisaalta kuitenkin toivon, että hallitus harkitsisi, voidaanko tämä strategia tässä vaiheessa päivittää. Lentoliikenteessä on tässä maassa valtava kasvupotentiaali, ja siitä esimerkkinä Lappi, jossa matkailu kasvoi huikeat 15 prosenttia nyt alkuvuodesta. Siltikään meillä ei ole riittävän kattavia ja hyviä lentoliikennedyhteyksiä tähän maakuntaan, ja siihen työhön tarvitaan kansallinen lentoyhtiö Finnair ja lentoasemaoperaattori Finavia mukaan.

Olin myös ilahtunut siitä, että pääministeri Sipilä julkisti taannoin, että hallitus on päättänyt selvittää tämän niin sanotun Norjan mallin, jossa liikennöintiä voitaisiin kaikille lentoasemille toteuttaa tarvittaessa 24 tuntia vuorokaudessa. Se olisi loistava parannus tähän nykytilanteeseen.

Puhemies Maria Lohela: Menee nyt varsin kauas tuosta varsinaisesta aiheesta eli lentoliikenteestä Gambian kanssa tehdystä sopimuksesta, mutta seuraava vastauspuheenvuoro, edustaja Arhinmäki.

14.08 **Paavo Arhinmäki vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on lentoliikenteestä sopimus Gambian kanssa. Nyt on puhuttu aluepolitiikasta. Pidän tärkeänä, että lentoliikenteestä huolehditaan aluepoliittisesti ja maanlaajuisesti, mutta otin puheenvuoron sen vuoksi, että toivon, ettei tätä keskustelua tulkita niin, että Gambia kuuluisi myös tähän alueeseen, (Naurua) johon pitää turvata aluepoliittisista syistä lentoliikenne. Toisaalta Gambia ei varmasti kovinkaan monelle kansalaiselle niin tuttu ole, mutta kuulin kuiskutuksia, joiden mukaan Gambiia lähellä oleva Gambina on sen sijaan ollut osalle vanhaa kansaa (Naurua) tutumpi, kun viime päivinä on käyty myös alkoholipoliittista keskustelua.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2016 vp

14.09 **Timo Heinonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Gambian lentoliikennettä koskeva sopimus on käsittelyssä, mutta kun tässä nyt puhemies sallii myös puhumisen maakunnista, niin puhutaan sitten niistä. Gambian rinnalla Kuopio on myös tärkeä, (Naurua) niin kuin kaikki muutkin maakuntien lentokentät, ja on tärkeätä, että huolehditaan siitä, että meillä on elinvoimainen verkosto. Finnair on myös tärkeä toimija koko maamme kannalta, ja myös siinä on mielestäni tärkeää, että me pidämme riittävän päätösvalan omissa hyppysissämme.

Olin juuri Tullissa vierailulla. Helsinki on esimerkiksi merkittävä risteyskaupunki, (Pertti Salolainen: Malmin lentokenttä!) ja sen takia pitää jatkossa turvata myös Tullin riittävät voimavarat pysäyttää läpilentoliikennettä, jota voi myös esimerkiksi Gambiasta tulla.

Puhemies Maria Lohela: Sitten puhujalistaan.

14.10 **Maria Tolppanen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Olipa sitten tänne lähtevä tai tuleva kone, menossa Gambiaan tai tulossa Gambiasta, niin se tarvitsee alueennojohtoa. Viime kaudella alueennojohtoa ajettiin tässä maassa voimallisesti alas. Meiltä on poistunut Rovaniemen alueennojohto ja Tampereen alueennojohto, ja kaikki alueennojohtoon toimet keskitetään — jos ei ole keskitetty — tuonne Helsinki-Vantaalle. Ihan vain muistuttaisin semmoisesta pienestä asiasta, että Kaliningradista kestää Helsinki-Vantaalle 15 minuuttia. Minun mielestäni tämä on semmoinen asia, mitä meidän pitäisi pohtia: onko järkevää, että meillä on ainoastaan yksi siviililennonjohtopaikka tässä maassa? Ja sen lisäksi vielä tiedän, että Finaviolla on suunnitelmia siihen, että lennonjohtoa ryhtyvät hoitamaan robotit, eli kamerat lentokentillä, ja niiden pääpaikka tulee olemaan Virossa. Minun mielestäni tämä on asia, johon näiden ihmisten, jotka tässä salissa istuvat ja jotka pohtivat muun muassa maan turvallisuuskysymyksiä, olisi syytä kiinnittää huomiota. Sen jälkeen, jos meidän lennonjohtomme jostain syystä lamaantuu Helsinki-Vantaalla, täältä ei lähde yhtään ainuttakaan konetta, ei Gambiaan, ei Brysseliin, ei Tukholmaan, ei Rovaniemelle, ei edes Vaasaan — mutta ei sieltä myöskään laskeudu yhtään ainuttakaan konetta.

14.12 **Simon Elo ps:** Arvoisa rouva puhemies! Suomen sosialidemokraatteja on syytetty joskus innovaation puutteesta, mutta kun kuunteli edustaja Lindtmanin avauspuheenvuoroa, niin ei kyllä luovuudesta ole puutetta: kun pitäisi puhua aidasta, niin puhutaan seipäistä. Mutta kun puhemies sallii, niin puhutaan sitten sen verran.

Eilen tapasin Japanin Suomen suurlähettilään, ja Suomella ja Japanilla on ollut erinomaiset suhteet. Vuonna 2019 juhliataan maiden välisten virallisten suhteiden 100-vuotisjuhlaa, ja suurlähettiläs otti erityisesti esille Finnairin yhtenä positiivisena asiana, mikä maiden suhteissa on hyvin toiminut, mutta aivan aiheellisesti esitti huolen niistä päätöksistä, mitä Aalto-yliopisto ja Helsingin yliopisto ovat tehneet japanin kielen ja kulttuurin opetukseen liittyen. Hallitus ei tietenkään suoraan määrää tällaisista asioista, mutta tämä liittyy tähän lentoliikenteeseen myös niin, että täällä on ollut paljon japanilaisia matkustajia. On tärkeää, että japanin kielen opetus Suomessa olisi erittäin vahvaa, ja siksi olemme tekemässä sosialidemokraattisen kansanedustajan Ville Skinnarin kanssa kirjallisen kysymyksen tästä, miten hallitus voi omalta osaltaan tukea japanin kielen ja kulttuurin osaamista Suomessa, mikä liittyy myös lentoliikenteeseen sitä kautta, että Finnairin yksi tärkeä strategia on nimenomaan Aasian reittiliikenteen hubina toimiminen, mikä on ollut hyvin luontevaa ja, niin kuin sanottu, hyvä virstanpylväs meidän ja Japanin välisissä suhteissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2016 vp

Nyt tässä Gambian kohdalla ajattelin, kun edustaja Lindtman pajatson avasi, näin luontevasti asian ottaa esille.

14.13 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Nyt toivottavasti pääsemme tähän itse asiaan, eli käsittelyssä on hallituksen esitys eduskunnalle lentoliikenteestä Gambian kanssa tehdyn sopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Tämä on siis kahdenvälinen sopimus meidän ja Gambian maiden välillä lentoliikenteestä, ja sopimuksen voimaansaattaminen tukee hyvällä tavalla meidän hallituksemme kärkihanketta säädösten sujuvoittamisesta. Sopimuksella edistetään kilpailukykyä elinkeinoelämän ja yrittäjyyden edellytyksiä parantamalla sekä avataan uusia mahdollisuuksia lentoliikenteelle Suomen ja Gambian välillä.

Esityksen vaikutuksista todetaan, että lentoliikenteen Suomen ja Gambian välillä odotetaan jatkuvan vähäisenä tämänkin jälkeen eikä sopimuksella siten ole merkittäviä lyhyen aikavälin yritysvaikutuksia, ja Finnair Oyj piti ilmoitusopimusta kuitenkin tervetulleena ja katsoi, että sopimus edistää kansainvälisen lentoliikenteen vapauttamista.

Me olimme valtiovarainvaliokunnan delegaation kanssa vierailulla hetki sitten Afrikassa, ja tämä osaltaan hyvällä tavalla nyt avaa sitä yhteyttä, mitä näihin eri Afrikan maihin tarvitaan. Ja itse toivon, että tällaisia sopimuksia luodaan ja että avataan mahdollisuuksia. Tällä hetkellä valitettavasti on tilanne se, että monet, monet muut maat ovat paljon aktiivisemmin myös yritystoiminnan kautta toimimassa Afrikassa. Ja siellä olisi monessa maassa mahdollisuuksia myös meille, ja tämältyypiset sopimukset nimenomaan ovat tervetulleita tukemaan tätä kehitystä ja avaamaan uusia mahdollisuuksia.

14.16 Katri Kulmuni kesk: Arvoisa rouva puhemies! Vaikka otsikossa tosiaan lukee tämä Gambian kanssa tehty lainsäädäntöön kuuluvan lentoliikenteen sopimus, niin keskustelussa ovat kuitenkin tulleet esille myös kansalliset lentokenttäkysymykset. Kyllä minä vähän ihmettelen tätä avauspuheenvuoron pelottelua, mitä sosialidemokraattisesta ryhmästä tuli, jos kysymyksessä on kuitenkin Gambiaan liittyvä seikka. Mutta toki me olemme valmiita siitä keskustelemaan ja voimme asiaan vastata. On nimittäin niinkin, että vuonna 2011 esimerkiksi oman kotimaakuntani lentokentällä oli 100 000 matkustajaa. Tänä vuonna se on puolittunut, koska Finnair on puolittanut vuorot sinne, ja silti he vaativat, että pitäisi edelleen olla 100 000 matkustajaa. Toivoisin toki, että sitä omistajaohjausta olisi käytetty myös jo aikaisemminkin.

On totta, että Suomi on jäänyt jälkeen pohjoismaisessa lentokenttävertailussa. Meillä on paljon vähemmän kansainvälisiä suoria yhteyksiä kuin naapurimaillamme, ja siksi olisi hirvittävän tärkeää, että näitä pystyttäisiin koko ajan luomaan ja myös tämmöistä poikittaisliikennettä. Onko todella välttämätöntä, että kaiken täytyy kiertää Helsinki-Vantaan lentokentän kautta, kun ihmiset haluaisivat myös suoraan lentää pohjoisen matkailukohteisiin? Siksi onkin ollut hienoa huomata, että Keski-Euroopasta ollaan saatu isoista kaupungeista uusia suoria lentoyhteyksiä.

Hieman ihmeellistä on se, että kuitenkin matkailun kasvuprosentit ovat tämänkin talven osalta pohjoisessa jopa plus 15 prosenttia, mutta lentomatkustus ei ole kasvanut samassa suhteessa. Toivon kyllä tähän semmoista kokonaisvaltaista otetta. Omistajaohjausta varmasti käyttää tämä hallitus, jotta myös jatkossa meillä on laaja lentokenttäverkosto läpi maan eikä sorruta tällaiseen pelotteluun, mitä demarien suunnalta kuuluu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2016 vp

Puhemies Maria Lohela: Kehotan kyllä kansanedustajia nyt pysymään tässä varsinaisessa aiheessa. Se on tämän talon arvokkuudelle sopivaa.

14.17 Mikko Kärnä kesk: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esitys eduskunnalle lentoliikenteestä Gambian kanssa on erittäin tervetullut ja hyvä esitys. Olisi äärettömän tärkeä luoda tällaisia kahdenvälisiä sopimuksia muuallekin ja sitä kautta kehittää tätä meidän lentoliikennettämme ja luoda sinne kasvun mahdollisuuksia.

Nostan tässä esille kuitenkin edustaja Tolppasen näkemyksen tästä lennonvarmistuksesta ja alueennohjohtosta. On aivan selvää, että mikäli tällaiset kahdenväliset sopimukset aiotaan pitää toiminnassa ja pitää lentoliikenne sujuvana, meidän täytyy varmistua siitä, että lennonvarmistus ja alueennohjohto toimii. Mutta tässä yhteydessä, kun näitä asioita harkitaan, on katsottava, että kyseessä ei ole pelkästään taloudellinen kysymys vaan osaltaan myös turvallisuuspoliittinen kysymys. Ja tässä mielessä on varmasti paikallaan tarkastella nyt, kun Finavian ohjaus siirretään valtioneuvoston kansliaan, tulisiko nämä lennonvarmistustoiminnot ja alueennohjohto irtauttaa sieltä Finavian toiminnoista pois kokonaan.

14.19 Antti Lindtman sd: Arvoisa rouva puhemies! Kyllä tämä keskustalaisten retoriikkamopo alkaa nyt pahasti keulia ja lähteä kohta käsistä. Siis julkisuudessa ollut keskustelua tästä Suomen lentokenttäverkostosta, ja kysyn hallituspuolueilta, onko tästä arviota. (Olavi Ala-Nissilä: Ei ole Gambiassa!) Kuka täällä pelottelee, edustaja Kulmuni? Ei kukaan. Tai jos pelottelusta puhutaan, niin en minä ole sellaiseen pelotteluun pystynyt esimerkiksi ministeri Bernerin esittämästä liikennekaaresta kuin te, ja edustaja Hoskonen esimerkiksi Maaseudun Tulevaisuudessa. Voisin lukea sitaatit täältä, mutta kun käsitellään lentoliikennettä, niin jätän ne lukematta. En minä pysty sellaiseen pelotteluun, mitä keskustan kansanedustajat ovat pelotelleet ministeri Bernerin suunnitelmista, liikennekaaresta tai vaikkapa taksiliikenteestä. Mutta tätä keskustelua lienee turha jatkaa, ja toivonkin, että keskustan retoriikkamopon keula palaa takaisin maan pinnalle.

Mutta, arvoisa puhemies, mitä tulee tähän Gambiaan, niin tällä hetkellä Suomesta ei ole säännöllistä liikennettä Gambiaan — ehkä talvella järjestetään matkanjärjestäjien kautta eri reittejä lentoja — mutta mahdollisuuksia tähän on, joskin tämä on aika pieni maa. Mutta olennainen asia on se, että tämä meidän sijaintihyötymme, joka tällä hetkellä meillä on nimenomaan Helsinki-Vantaan hubin osalta, liittyy itään. Jos piirretään viiva Keski-Euroopasta esimerkiksi Shanghaihin ja Yhdysvalloista Intiaan — eli juuri ne, voi sanoa, käytävät, joissa aika iso osa maailmantalouden virroista liikkuu — niin juuri näiden viivojen risteyskohdassa on Helsinki-Vantaan kenttä. Tähän perustuu se hyöty, että nimenomaan Helsinki-Vantaalta voi Shanghaissa käydä yksi kone yhden vuorokauden sisällä, mutta Arlandasta ei. Ja nyt kun seuraava nouseva talous tulevaisuudessa mahdollisesti on Afrikka, niin tavallaan tässä suhteessa meidän sijaintihyötymme ei ikään kuin Uudella mantereella ole niin keskeinen, (Puhemies koputtaa) ja sen takia on tärkeätä, että me luomme myös yhteyksiä... [Puhemies keskeytti puheenvuoron puheajan ylityttyä.]

14.21 Eero Lehti kok: Arvoisa rouva puhemies! Todennäköisesti Suomella on yli sata samanlaista sopimusta eri valtioiden kanssa kuin tässä on kyse. Kaikkiin merkittäviin kohdemiin täytyy olla, koska lentoliikenne on kaksipuolista. Molemmat sopijamaat vaativat omille yhtiöilleen laskeutumisaikoja, slotteja. Siinä mielessä vakiintunut käytäntö on, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2016 vp

maat ensiksi sopivat sopimuksen, jonka jälkeen lentoyhtiöt tekevät sitten keskenään sen, minkä hyväksi havaitsevat. Siltä varalta, että liikenne kasvaa tai Suomella on muita intressejä, Suomen valtio on pyrkinyt tekemään kaikkien mahdollisten osapuolten, eri valtioiden kanssa sopimuksia jo tähän asti.

Osasyynä on varmaan se, että Helsinki-Vantaan lentoasema Aasian liikenteessä on erittäin kilpailukykyinen, niin kauan kuin Suomen Finnairilla on ylilentolupa, ilmeisesti ainoana länsimaisena lentoyhtiönä, ja sitä kautta kannattaa ylläpitääkin tätä monopoliasemaa, ja sitten kun sitä kautta voivat muutkin yhtiöt ehkä lähettää matkustajan, niin siinä on myös välillisesti etua Suomelle. Mutta se lentovarmistus ja lennonjohto on pääosin keskitetty jo EU-sopimuksen myötä Brysseliin, aluelennonjohto on jäänyt tänne. Mutta siinä samassa yhteydessä Suomen viranomaisten huolimattomuutta tai heikkoutta Suomen lennonjohdon kustannuksia lisättiin merkittävästi, mikä välillisesti heikentää alueellisten lentoasemien toimintaedellytyksiä.

14.22 Kimmo Kivelä ps: Puhemies! Tulenkantajathan meille jo 20—30-luvulla opettivat, että ovet auki Eurooppaan. Totisesti ovet ovat olleet auki Eurooppaan, ehkä jopa sen kustannuksella, että muut maanosat ovat jääneet vähemmälle. Siinä mielessä tämä sopimus Gambian kanssa on äärimmäisen tärkeä, niin kuin on todettu. Afrikan merkitys tulee monessa mielessä kasvamaan.

Sinänsä tämä keskustelu nyt on vähän outoa, ja tulee mieleen, että kyllä tässä on jonkinlainen Urpon päivän auringonpistos nyt tullut useamman kansanedustajan kohdalle. Kun tuossa edustaja Arhinmäkikin Gambian rinnalla puhui Gambinasta, niin kyllä tässä maakunnan kansanedustaja ihmettelee, mitä ihmeen varhaista kesää tässä nyt on edustajien päässä liikkeellä.

Sinänsä alueellisen lentoliikenteen kehittäminen on kokenut meillä kovia kolauksia. Esimerkiksi juuri Kuopiosta viime talvena lentoyhteyksiä heikennettiin, millä oli erityisesti kansainvälisiin jatko-yhteyksiin varsin halvaannuttava vaikutus. On myös ikävää, että kansainväliset yhteydet tilastoidaan vain Helsinki-Vantaalta käsin. Vaikka esimerkiksi meidän maakunnasta on lukuisia yrityksiä, joiden myyntitykit liikkuvat eri puolilla maailmaa ja osaltaan ovat yhteistä kakkuamme kasvattamassa, niin tämäkin etu, yhteisen hyvän rakentamisen etu, joka maakunnista tuotetaan, kirjautuu liian yksipuolisesti vain pääkaupunkiseudun tuotokseksi.

14.24 Krista Kiuru sd: Arvoisa puhemies! Ajattelin, että lentoliikenteen sopimusta koskien tässä kyllä on reilua, että kansanedustajat voivat puhua yleisestikin siitä, kenen kanssa pitäisi lentoliikenteestä sopia, mihin Suomesta kannattaisi lentää ja mihin varoja käyttää. Pidän aika epäterveenä ilmiönä sitä, että kun me puhumme esimerkiksi sote-asioista, yksittäisistäkin sote-asioista, niin hyvin laveana tuntuu tuo keskustelu käyvän. Mutta on todettava, että Afrikka on uusien mahdollisuuksien lomakohde — vaikka näitä matkanjärjestäjiä on tällä hetkellä Gambiaan vielä vain muutamia ja taitaa tuo matkanjärjestäminen koskea oikeastaan vain talvikautta, niin siitä huolimatta on hyvä, että on tartuttu siihen, että Gambiankin kanssa sovitaan lentoliikenteestä. Ja tältä osin, vaikka tuota lentoliikennettä on ollut kovin vähän, tervehdin kuitenkin ilolla sitä, että olemme aktiivisia myöskin näiden uusien kohteiden ja uusien mahdollisuuksien etsinnässä. Myös bisneksen eli liiketoiminnan näkökulmasta tämä saattaa avata uusia mahdollisuuksia sen puoleiseen Afrikkaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2016 vp

Tietysti lähtökohta, arvoisa puhemies, saattaa tässä olla se, että kun tuolla pääkaupungissa Banjulissa on kai noin 50 000 ihmistä, niin siltä osin suomalaisia kansanedustajia kyllä kiinnostaa, että jos sinnekin lennetään — tämän kokoiseen pääkaupunkiin maailmalla — niin miksei sitten lennetä paljon suurempiin kaupunkeihin Suomessa jatkossa. Ja tuo Finavian toiminta on ollut kyllä kiittämätöntä ja myöskin kestäväntä siinä suhteessa. En voi millään tavalla ymmärtää, miten omistajaohjauksessa kuitenkin Finavia voi tehdä julkisesti kannanottoja, joissa lähdetään siitä, että Keski-Suomen alapuolelta ei lennetä enää mihinkään. Ja tämä maakuntakenttäajattelu, jolla he tulivat julkisuuteen, kertoo siitä, että kyllä sinne Banjuliin, Gambiaan voidaan lentää, mutta Suomeen ei näille paikkakunnille enää sitten lennettäisikään. Se on kyllä minusta ikävää, ja tarvitaan (Puhemies koputtaa) vahvempaa ohjausta, ettei markkinoita tässä täysin kontrolloida.

14.27 Antti Lindtman sd: Arvoisa rouva puhemies! Gambia maanahan on Länsi-Afrikassa aika pieni, ja ehkä se potentiaali on pitkän aikavälin päässä nähtävissä. Minusta on tärkeää, että tämä keskustelu käytiin näin lämpimänäkin päivänä. Oli hyvä, että täältä tuli näkemystä. Kokoomuksesta tuli tukea tälle Finnairin enemmistöomistukselle, ja kun keskustelu eteni, niin huomasi, että perussuomalaisetkin ilmaisivat tukensa tälle sopimukselle. Tiivistämme yhteyttä tälläkin tavalla Gambian islamilaisen tasavallan kanssa, kun on kuitenkin tulevaisuutta se, että Afrikka tulee kehittymään. Vaikka tämä sijainti ei Afrikan kehittymisen kannalta Suomelle ole niin hyvä kuin oli Aasian idän ihmeen kanssa, niin meidän täytyy nyt pohtia niitä strategioita, joilla me jo tulevaisuuteen katsomme, miten kiinnitymme jatkossa niihin globaaleihin megatrendeihin, joista meidän on se leipä revittävä.

14.28 Ari Torniainen kesk: Arvoisa rouva puhemies! On erittäin tärkeää, että Suomella on lentoliikennesopimuksia monien eri maiden kanssa. Tällä hetkellä Suomi on jo nyt tärkeä lentoyhteys etenkin Euroopasta Aasiaan ja Kaukoitään. Myös tämä lentoliikennesopimus Gambian kanssa avaa todennäköisesti uusia mahdollisuuksia siihen, että myöskin Afrikka voi olla tulevaisuudessa uusien mahdollisuuksien kohde niin Afrikasta tänne tulla matkailijoita kuin myös Suomesta siihen suuntaan. Kaikki ne mahdollisuudet, mitä me voimme luoda, että matkailijat voivat tulla tänne Suomeen, ovat tärkeitä.

Mutta sitten tässä keskustelussa tuli esille tämä Suomen sisäinen lentokenttäverkosto. Olen äärettömän tyytyväinen siihen, että eri puolueista on tullut sille kannatusta, että Suomessa säilytetään koko maan kattava lentokenttäverkosto. Se on tärkeää Suomen sisäisen lentoliikenteen kannalta, mutta se on tärkeää myöskin sen takia, että kun Suomeen, esimerkiksi Helsinkiin, tulee matkailijoita, niin täällä he pääsevät myöskin sitten saman päivän aikana eri puolille Suomeen vierailemaan ja siten saadaan koko maan kattava lentokenttäverkosto myöskin käyttöön ja matkailijoille erilaisia nähtävyyksiä ja elämyksiä aikaiseksi.

14.29 Jari Myllykoski vas: Arvoisa rouva puhemies! On todella hyvä antaa hallitukselle kiitosta, että tuo tämmöisen esityksen. Tässä on ollut hyviä perusteluita, miksi tämä on hyvä asia — ennakoitiin siihen, että Afrikka voi olla ja todennäköisesti on yksi kasvava markkina-alue. Siihen liittyvät sitten nämä meidän kotimaiset, alueelliset lentokentät, sillä kun tuolta maakunnista lähdetään tekemään sitä, tässäkin eräessä puheenvuorossa mainittua, yhteisen hyvän eteen olevaa myyntityötä, niin on hirvittävän tärkeää, että meillä on luonnolliset yhteydet eri alueilta. Satakunnankin osalta on erityisen tärkeää, että kun meil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2016 vp

lä on erittäin aktiivinen automaatiomarkkinointi ja sillä alalla toimivat yritykset, niin sieltä myyntimiehet pääsevät inhimillisesti ja nopeasti nyt tällä hetkellä nimenomaan Aasian markkinoille mutta myös ympäri maailmaa. Sillä tavoin tuntuu tosiaan vähän tuskalliselle se, kuinka Finavia lähtee julkisuuteen unohtaen täysin sen, kuinka paljon ollaan menetetty johdannaiskauppojen kautta, joitten menetysten osalta oltaisiin voitu rahoittaa vaikka seuraavat 10 vuotta näitä alueellisia lentokenttiä. Ei ole oikeastaan minkään näköistä itsekontrollia politiikkaan lausumisen ja omien tekojen vaikutusten arvioinnissa.

Minä näen, että näillä alueellisilla lentokentillä on todellakin mahdollisuus myös tervehdyttää tätä meidän matkailua. Me olemme nyt kopioineet Islannin mallia, jossa lentokoneen pysähtyessä täällä, esimerkiksi Helsinkiin, me pystymme nopeilla alueellisilla lentoyhteyksillä antamaan tänne tuleville turisteille, jotka ovat täällä vuorokauden, mahdollisuuksia saada niitä elämyksiä muualtakin Suomesta kuin vain niin, että he ovat Helsingissä hotellikuolemassa.

14.31 Krista Kiuru sd: Arvoisa puhemies! Uskon, että tämä lentoliikennesopimus on kaikilta osin kyllä tervetullut, siitä ei ole kysymys, mutta tällaisessa keskustelussa varmasti moni omaa maakuntaansakin edustava miettii, että jos Gambian kanssa sovitaan lentoliikenteestä, niin kovin tahmaista on ollut sopia näiden meidän omien alueidemme kanssa lentoliikenteestä.

On tärkeää tehdä uusia aluevaltauksia myös siinä suhteessa, että saadaan reititys Gambiaan kulkemaan, ja uskon aidosti, että se kyllä kantaa kortensa kekoon, että se ei ole meidän alueiltamme pois, mutta tärkeätä on huomata se, että me olemme kyllä Finavian toiminnan kautta ajaneet itsemme todella vaikeisiin käsiin. Eduskunta on omalta osaltaan luovuttanut kyllä päätösvaltaa Finavialle tavalla, jossa sitten tätä omistajaohjausta ei ole pystytty samassa yhteydessä tiukentamaan. Nämä Finavian viimeaikaiset ulostulot maakuntakenttien toimintoja lakkauttaen — esimerkiksi se, että he keräsivät Varkaudessa jo pois kaiken elektroniikan sieltä Varkauden lentokentältä — osoittavat kyllä minusta todellista ylimielisyyttä, kun eduskunta nimenomaan linjasi, että ennen kuin mitään yksipuolisia ratkaisuja Finavia tekee, niin pitää tämä lentoliikenteen kokonaiskartoitus tehdä. Siltä osin tuntuu pahalta, että valtiovarojen tahtotilaa ja Suomen eduskunnan tahtotilaa siinä ei ole kyllä noudatettu.

Tämän Gambian lentoliikenteen sopimuksen osaltahan ironista on se, että sinne pääkaupunki Banjuliin, 50 000 asukkaan kaupunkiin, lennetään, mutta sitten tulee olemaan jatkossa iso kysymys, lennetäänkö näihin meidän pienempiin kaupunkeihin Etelä-Suomen tai edes keskisen Suomen alueella. Minä kyllä syvän vetoimuksen esitän, että siinä missä lentoliikennettä parannetaan myöskin ympäri maailmaa, meidän pitäisi pystyä parantamaan sitä ihan selkein ministeriottein ja eduskunnan linjauksin myöskin koti-Suomessa ja pitämään huolta siitä, että Finavia on meille renki, ei isäntä.

14.33 Olavi Ala-Nissilä kesk: Puhemies! Sen verran täydentäisin tai korjaisin edustaja Kiurun puhetta, että minusta parempi kysymys on se, miksi eduskunnassa on annettu rahojen investointiin kentälle, jossa ei ole lainkaan lentoja. Se on vähän niin kuin Espanjassa on tehty. Sen sijaan Finaviahän toimi niin, että sehän investoi 900 miljoonaa nyt. Siis Finavia investoi enemmän lentokenttiin, lentokenttäinfraan kuin me pystymme investoimaan teihin Suomessa. Se toimii nyt hyvin ja on juuri sellainen väline, jota me tarvitsemme myöskin täällä tieinfrapuolella, totta kai. Ja vahva valtionohjaus, totta kai, pitää olla mukana.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 58/2016 vp

14.34 **Krista Kiuru sd:** Arvoisa puhemies! Minä en oikein ymmärtänyt sitä, että jos me olemme kerran tehneet aikaisemmin linjauksen, mistä ei ole luovuttu, ja sopineet tietyistä kilometrimääristä ja julkisen liikenteen tietyistä tuntimääristä, että siltä osin, jos ne eivät täyty, niin me lennämme myöskin eteläisen Suomen alueille. Tuntuu todella pahalta, että siitä ruvettaisiin lipsumaan.

On aika iso ja tärkeä päätös, että Suomea pidetään saavutettavuuden näkökulmasta joka puolella myöskin yhtä tärkeänä. Siltä osin — oli se sitten Varkaus tai joku muu kenttä, vaikka oma kotikenttäni Pori — me kyllä odotamme valtiolta toimia myös siihen, että Poriinkin voidaan lentää. Eikä ole kyllä ihan yksinkertaista ajatella, että Finavia voi toimia tavalla, jolla se on toiminut esimerkiksi siinä, miten se pyrkii heikentämään jatkuvasti Porin lentokentän toimintaedellytyksiä. Tältä osin me emme voi sallia sitä, että yhteiskuntamme renki on kuin isäntä täällä pöydällä hyppien. Tämä on minusta tärkeä kysymys — jos ajatellaan sitä, että Gambiaankin me voimme turvata lentoliikenneyhteydet, niin kyllä pitää sitten olla sama peli koko Suomessa.

On hienoa, että monet edustajat tulevat alueelta, jossa lentoliikenne ei ole niin olennaista, mutta sitten kun se loppuu esimerkiksi Ala-Nissilän omalta paikkakunnalta Turusta näillä linjauksilla, niin ei se niin kovin kevyttä enää olekaan sitten myöskään maakunnan kansanedustajan näkökulmasta, kun puhutaan oman alueen vetovoimaisuudesta ja saavutettavuudesta.

Minusta on ollut kestävä ja hyvä linja se, minkä eduskunta valtiovarojen johdolla on ottanut, eli että nämäkin asiat turvataan. Myöskin omistajaohjauksen pitää pitää huolta siitä, että Finavia pysyy lestissään.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.